

Иван Вазов
Към природата

Поклон на теб, природо, създаване необятно
на твоя свод лазурен, на твоят слънце златно,
на твоят вечна младост и вечна красота,
на всичко, що е в тебе божествено и тайно,
невидимо, кат бога, велико и безкрайно
и равно с вечността;

на всичко, що те пълни, и движи, и вълнува,
що пей, що шушне страстно, въздиша ил празнува –
от дъха на зефира до буйний аквилон,
от бялото кокиче – дете на снеговете,
до бора исполински – връстник на вековете –
поклон, сега поклон!

В часа, когато пролет с диха си те съгрява –
с зари, с цветя, с зелено те кичи, подмладява;
в часа, когато – светла – личиш на божество,
кат странник някой скитен, кого шумът довлече,
аз ида с възхищение да гледам отдалече
на твоят тържество;

да гледам и да гълтам въздуха, светлината,
разлини в твоите доли, в горите, в небесата,
и в моите гърди фаща кръв нова да търчи,
и моя глас внезапно на устни ми замира,
и мойто сърце става на някаква си лира
готова да звучи.

И как си ти прекрасна! Как смайваш и пленяваш
и с блясъка си чудни очите заслепяваш!
Небето ти е пълно с зари, с звезди, слънца,
дъбравите със химни, въздухът с аромати,
де ляствичките стрелят песните си фъркати
и пеещи крилца.

Теб всяка пролет нова с труфила нови кичи,
размесени със рози, със здравец и кокиче,
кат млада годеница, що готвят за венец,
и твоят девство чисто се вечно подновява,
и твоят празник брачен без край се продължава –
и няма той конец.

И сводът син, прозрачни е твойто було бело
и слънцето – брилянтът, що грей на твойто чело,
във облаците леки са твоите мечти,
въздишките ти страстни са в шъпота зефирни,
в росицата кристална са твоите подирни
девически сълзи.

Но ти си вечно млада и с таз усмивка ясна
пребъдваш безконечно чаровна и прекрасна,
и никой твойто було небесно не сбърчи,
и патно йоще няма въз твойта чиста дреха,
и бурите всемирни една лъча не зеха
от твоите лъчи.

И цял порой столетъя въз теб, кат сън минали,
една седина, бръчка не са ти йоще дали,
нито листце свалиха от красний ти венец,
и ти си пак тъй нова и свежа и богата,
като че вчера йоще излезе из ръката
на вечния творец.

И само човекът – създание разбито,
препълнено със грижи, от страстите надвито,
час мирен не нахожда въз теб да фърли взор,
да дъхне твойта свежест и тишина, и сладост –
участие да земе в нетленната ти радост
и празничния хор.

Защо е той осъден на тоя подвиг мъчен –
във тебе да живее, от теб да е разлъчен?
В свобода да е пуснат, а в робство да копней?
Възтокът и зората му нищо не обаждат,
кога цветята никнат и песните се раждат,
той чезне и немей.

Защо той – бог и червяк – дете на суетата,
един в света не може да люби красотата,
пространството безкрайно, хармонията, мирът?
И с умилени очи, с душа и сърце мирни:
Благодаря! да каже на хаоса ефирни,
де мирове трептят?

Защо ръждата тленна от теб да предпочита –
и своите дрипи жалки – от твойта дреха сшита
с лъчи, с дъга, с смарагди, с румянец и злато?
И звънът на среброто или на железата –
от твойта песен чудна разляна в небесата:
Защо? Защо? Защо?

Но ти, природо вечна, духа ми не огриваш,
на тоз въпрос безумен бръз отговор не даваш:
и ти сама си даже загадка зарад нас!
На нашите съмнения и лутане несвясно
ти отговаряш само с едно величие ясно,
кат някой сфинкс без глас!

И нашите страдания, и радости, и вопли
мира ти не смущават и туй що нази чопли,
вълнува, мъчи, губи, не бърчи твоя лик;
ти само се любуваш на хубостта си вечна
и гаче тихо чакаш, щастлива и безпечна,
невидим годеник!

И аз скиталец бледен, изникнал без причина,
и пак така увяхнал – аз скоро ще замина
кат гост неканен, тъмен, о, дивно естество!
И сред шума, песните – подобно вековете –
безследно ще изчезна, без някой да ме сети
в туй вечно тържество!

Пловдив, 14 март 1882

КРАЙ

Източник: Словото

Набиране: Дия Ангелова, Мартин Митов, Живко Иванов и студенти от Пловдивския университет

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5167>]